

Išsikūręs Kadagių ir Montforto gatvių kampe už kaltos geležies tvartų Centras tarsi senas buldogas saugojo savo teritoriją. Jis priminė daugelį Misisipės pastatų – neišvaizdus, niekuo neišsiskiriantis namas, kuriame teikiamos klientų poreikius atitinkančios paslaugos. O vėliau priimti apribojimai, kad panašios įstaigos išnyktų: koridoriai turėjo būti tokie platūs, kad prasilenktų dvi ligoninės lovos su ratukais. Bet kuri reikalavimų neatitinkanti klinika turėjo užsidaryti arba išleisti dideles sumas rekonstrukcijai. Gydytojai privalėjo turėti teisę nukreipti pacientus tolesniam gydymui į savo ligoninę. Tačiau dauguma jų negyveno šioje valstijoje ir negalėjo to užtikrinti, arba klinika, kurioje jie dirbo, taip pat galėjo būti netrukus uždaryta. Viena po kitos klinikos uždarinėjo langines, užkalinėjo duris lentomis.

Dabar Centras atrodė it vienaragis: mažas stačiakampis pastatas, nudažytas švytinčia, ryškiai oranžine spalva – lyg vėliava atkeliavusiems šimtus mylių, kad iš karto jį rastų. Tai buvo ir saugumo, ir įspėjamoji spalva, tarsi teigianti: „Aš čia, jei manęs reikia. Daryk su manimi, ką nori, aš niekur nesitrauksiu.“

Nukentėjęs dėl politikų ir protestuotojų veiksmų Centras išsilaižė žaizdas ir išgijo. Vienu metu jis buvo vadinamas Moterų reprodukcinės sveikatos centru. Kai kurie žmonės manė, kad jei daiktas neturės vardo, jis liausis egzistavęs. Todėl pavadinimas buvo amputuotas tarsi kare sužeista galūnė, o Centras vis tiek išliko. Iš pradžių tapo Moterų centru, vėliau – tiesiog Centru.

Įvaizdis tiko. Centras buvo it ramybės oazė ideologinės audros viduryje, saulė moterims, neturinčioms nei laiko, nei pasirinkimo,

kai reikia švyturio, kuris parodytų kelią. Ir kaip visi ryškiai šviečiantys daiktai, pastatas skleidė magnetinę trauką. Tos, kurioms jo reikėjo, rasdavo magnetą savo navigacijai, o tos, kurioms nereikėjo, negalėjo nukreipti akių.

Šiandien, mąstė Rena Makelroj, *nėra gera diena mirti*. Ji žinojo, kad kitos penkiolikmetės romantizuodavo idėją mirti iš meilės, bet pernai, aštuntoje klasėje, Rena skaitė „Romeo ir Džuljetą“ ir nemanė, kad būtų nuostabu atsibusti kriptoje šalia savo vaikino ir įsmeigti jo durklą sau į šonkaulius. O apie „Saulėlydį“ neverta nė kalbėti. Ji klausėsi mokytojų, pasakojančių apie veikėjus, kurių tragiškos mirtys kažkokiu būdu praplečiančios jų gyvenimus, o ne susiaurinančios. Kai Renai buvo šešeri, jos močiutė mirė miegodama. Kiti žmonės kalbėjo, kad mirti miegant – tikra palaima, bet spoksodama į išbalusią it vaškas močiutę atvirame karste mergaitė nesuprato, kas čia gero. O kas, jei ji atsigulė galvodama: „Rytoj palaistysiu tą orchidėją, baigsiu skaityti šitą knygą, paskambinsiu sūnui“? Tiek nebaigtų darbų. Ne, mirties niekaip negalima laikyti geru dalyku.

Iki šiol močiutė buvo vienintelis Renos matytas miręs žmogus. Dabar ji galėjo pasakyti, kaip atrodo mirtis, lygindama su mirusiuoju. Vieną akimirką Olaiva buvo čia, spoksanti į Reną taip, tarsi įstengs likti žemėje, kol bus atsimerkusi, o kitą tos akys liovėsi būti langais ir tapo veidrodžiais, kuriuose Rena matė tik savo siaubo atspindį. Ji nenorėjo žiūrėti į Olaivą, bet vis tiek žiūrėjo. Negyva moteris gulėjo tarsi užsnūdusi pogulio, pasidėjusi galvą ant sofos pagalvėlės. Krauju permirkusi jos palaidinė buvo užsiraičiusi, apnuoginusi šoną ir liemenį. Balta oda viršuje ir alyvinė su tamsiai violetiniu pakraščiu toje vietoje, kur nugara trenkėsi į grindis. Rena suvokė, kad taip yra todėl, nes Olaivos kraujas krešės kūne dar dvi valandas po mirties. Akimirką atrodė, kad tuoj apšivems.

Ji nenorėjo mirti kaip Olaiva.

O tai, atsižvelgiant į aplinkybes, vertė Reną siaubinga asmenybe.

Tikimybė nedidelė, bet jei galėtų rinktis, ji mirtų juodojoje skylėje. Tai truktų akimirką ir būtų epiška. Tiesiogine prasme būni išskaidyta į atomus ir tampa žvaigždžių dulkėmis.

Apie tai Renai paaiškino tėvas. Jis nupirko pirmą teleskopą, kai mergaitei buvo penkeri. Todėl vaikystėje ji norėjo tapti astronaute, ir astrofizike, kai sužinojo, kas tai yra. Tėtis svajojo būti erdvėlaivio vadu ir tyrinėti kiekvieną visatos kampelį, kol nuo jo pastoja viena mergina. Užuoat studijavęs magistrantūroje, jis vedė Renos mamą, tapo policininku, vėliau – detektyvu ir tyrinėjo kiekvieną Misisipės valstijos Džeksono miesto kampelį. Jis dukteriai pasakojo, kad darbas NASA buvo geriausias dalykas jo gyvenime.

Važiuojant iš močiutės laidotuvių snigo, Rena, vaikas, nematęs tokio oro Misisipės valstijoje, pasibaisėjo, kaip pasaulis sukasi nevaldomas. Tėvas pradėjo įsakinėti: „Misijos specialiste Makelroj, aktyvuokite važiuoklę.“ Kai Rena nesiliovė verkusi, jis ėmė spaudinėti atsitiktinius mygtukus: oro kondicionavimo, keturių pusių mirksinčias šviesas, greičio kontrolę. Jos išiziebė – mėlynos ir raudonos kaip erdvėlaivio valdymo centre. „Misijos specialiste Makelroj, – įsakė tėvas, – pasiruoškite hipererdvei.“ Tada įjungė ilgąsias šviesas, sniegas tapo skriejančių žvaigždžių tuneliu ir apstulbusi Rena pamiršo bijoti.

Ji troško paspausti jungiklį ir grįžti laiku atgal.

Ji gailėjosi, kad nepranešė tėvui einanti čia.

Ji troško, kad būtų leidusi tėvui atkalbėti ją nuo šio žingsnio.

Ji gailėjosi, kad paprašė tetos palydėti čia.

Gal teta Beksė guli dabar morge kaip Olaiva, kurios kūnas virsta vaivorykste? Ir dėl to kalta tik Rena.

– Tu! – įsakė vyras su pistoletu. Balsas gražino Reną į dabartį. Jis turėjo vardą, bet mergina nenorėjo apie tai nė pagalvoti. Vardas būtų parodęs, kad jis – žmogus, bet jis buvo ne žmogus, o pabaisa. Kol Rena buvo panirusi į savo mintis, vyriškis atsidūrė priešais ją. O dabar kryptelėjo pistoletą į ją. – Stokis!

Kiti sulaikė kvėpavimą kartu su Rena. Per pastarąsias kelias valandas jie tapo tarsi vienu organizmu. Renos mintys išsiskverbavo į kitų moterų galvas ir vėl išsprūsdavo. Jos baimė dvokė ant jų odos.

Kraujas vis dar sunkėsi pro tvarstį, kuriuo vyras apsvyniojo plaštaką. Tai buvo mažiausia iš pergalių, priežastis, kodėl Rena sugebėjo atsistoti, nors kojos buvo it iš vatos.

Jai nereikėjo ateiti į Centrą.

Ji turėjo likti maža mergytė.

Nes dabar gali neišgyventi ir niekuo netapti.

Ji išgirdo kūjo dūžį ir užsimerkė. Įstengė matyti tik tėvo veidą – džinsų mėlynumo akis, švelniai išlenktas besišypsančias lūpas, kai jis žvelgdavo į nakties dangų.

Kai Džordžui Godardui buvo penkeri, jo motina mėgino padegti tėvą. Tas gulėjo girtas ant sofos, kai žmona apipylė degiuoju skysčiu jo purvinus drabužius, uždegė degtuką ir užmetė ant vyro liepsnojančią šūsnį. Stambus vyriškis rėkdamas pašoko ir ėmė plakti liepsnas delnais. Džordžo motina stovėjo atokiau laikydama vandens stiklinę. „Meible! – klykė tėvas. – Meible!“ Bet motina ramiai išgėrė vandenį iki paskutinio lašo ir nė kiek nepaliko liepsnai užlieti. Džordžo tėvas išbėgo į lauką ir ėmė voliotis purve it šuo, o motina atsigrėžė į sūnų ir tarė: „Tegul tai bus pamoka tau.“

Berniukas nenorėjo užaugti toks kaip tėvas, bet juk iš obuolio sėklytės išauga obelis, ir jis netapo pavyzdingu vyru. Dabar tai žinojo. Todėl šįryt atvažiavo į Centrą, paskutinę išlikusią abortų kliniką Misisipės valstijoje.

Džordžo duktė niekada nebeatgaus to, ką iš jos atėmė, bet tai nereiškė, kad jis negali nustatyti kainos.

Jis apsidairė laukiamajame. Trys moterys susigūžusios tūnojo ant eile sustatytų kėdžių, prie jų kojų seselė apžiūrinėjo gydytojo tvarstį. Džordžas paniekinamai prunkštelėjo. Gydytojas, vadinasi. Subinė, o ne gydytojas. To, ką jis daro, nė pasitelkęs lakiausia vaizduotę nepavadinsi gydymu. Reikėjo nušauti tą daktarą. Džordžas ir būtų nušovęs, jei pradėjus šaudyti jam nebūtų sutrukde.

Vyriškis įsivaizdavo savo dukterį, sėdinčią ant šitų kėdžių. Įdomu, kaip ji čia pateko? Atvyko autobusu? Atvežė draugė ar (neįmanoma apie tai pagalvoti) vaikas, per kurį pakliuvo į bėdą? Jis įsivaizdavo save lygiagrečiame pasaulyje – įsiveržia pro duris su pistoletu, pamato dukterį kėdėje šalia lankstinukų, kaip atpažinti lytiniu būdu plintančias ligas. Griebia už rankos ir ištraukia iš čia.

Ką ji galvotų apie tėvą dabar, kai jis tapo žudiku?

Kaip jis galėtų grįžti pas ją?

Kaip jis galėtų grįžti? Taškas.

Prieš aštuonias valandas tai atrodė kaip šventas kryžiaus žygis – akis už akį, gyvybė už gyvybę.

Džordžo žaizda pulsavo. Jis mėgino dantimis pasitaisyti tvars-tį, tačiau šis smuko. Reikėtų apvynioti tvirčiau, bet kas galėtų jam padėti?

Pastarąjį kartą, kai Džordžui atrodė, tarsi sienos kėsintųsi jį suspausti, jis jautėsi pasiėmęs naujagimę dukterį – raudoną ir klykiančią dėl aukštos temperatūros, nesuprasdamas, kad ji karščiuoja, nežinodamas, kaip gydyti, ir išvykęs ieškoti pagalbos. Važiavo, kol furgone baigėsi benzinas. Buvo pirma valanda nakties, bet jis leidosi tolyn pėsčias ir ėjo, kol rado vienintelį pastatą, kuriame degė šviesa ir buvo atrakintos durys. Namas buvo plokščiu stogu, neišsiskiriantis iš kitų. Džordžas nesuvokė, kad tai bažnyčia, kol įžengęs vidun pamatė klauptų eiles ir medinį Jėzų ant kryžiaus. Šviesą, kurią įžvelgė iš lauko, skleidė žvakių atspindžiai altoriuje. „Sugrįžk!“ – jis garsiai įsakė žmonai, kuri tikriausiai jau buvo pervažiavusi pusę šalies. Gal Džordžas buvo pavargęs, gal kliedėjo, bet išgirdo aiškų atsakymą: „Aš jau esu su tavimi.“ Kuždesys atsklido nuo medinio Jėzaus ir kartu iš tamsos aplink jį.

Džordžo atsivertimas buvo paprastas ir gilus. Jis su dukra nejučiomis užmigo ant kiliminės grindų dangos. Ryte jį pažadino pastorius Maikas. Dvasininko žmoną jau rūpinosi mergyte. Stalas buvo nukrautas valgiais ir šeima stebuklingai turėjo laisvą kambarį. Tada Džordžas dar nebuvo tikintis. Tą dieną į jo širdį atėjo ne Jėzus, o viltis.

Hju Makelrojus, įkaitų derybininkas, per kelių valandų pokalbį Džordžui sakė, kad jo duktė sužinos, jog jis stengėsi apsaugoti ją. Jis pažadėjo, kad jei užgrobėjas bendradarbiaus, viskas baigsis gerai. Tačiau Džordžas žinojo, kad lauke ginkluoti vyrai nukreipę šautuvus į duris laukia, kol jis pasirodys.

Džordžas trokšta, kad viskas baigtųsi. Tikrai trokšta. Jis pavargęs ir fiziškai, ir dvasiškai, nepajėgia nuspėti pabaigos. Širdis pyksta nuo verksmo. O, kad jis galėtų staiga atsidurti šalia dukters, kuri žvelgtų į jį su nuostaba kaip visada.

Tačiau Džordžas žinojo, kad Hju pasakys bet ką, kad tik jis pasiduoų policijai. Tai netgi ne jo darbas. Hju Makelrojus nori, kad

jis paleistų įkaitus dėl tos pačios priežasties, dėl kurios Džordžas juos paėmė – išgelbėti dieną.

Tada Džordžas suvokė, ką turi daryti. Jis atlaužė pistoleto gaiduką.

– Kelkis! Tu! – įsakė rodydamas į merginą paukščio vardu, vienintelę, kuri jam dūrė ir kuri vienintelė pamokys Makelrojų.

Derantis su įkaitų pagrobėju yra pagrindinė taisyklė – nesusimauk.

Kai Hju įstojo į regiono komandą, instruktoriai kartojo: „Nepablogink ir taip blogos padėties. Nesiginčyk su pagrobėju. Jam nesakyk: „Aš suprantu“, nes tikriausiai nesupranti. Bendrauk taip, kad numalšintum ar sumažintum grėsmę. Suprask, kad kartais geriausias bendravimas išvis nekalbėti. Atidus klausymas nuves daug toliau negu tauškalai.“

Būna įvairūs įkaitų pagrobėjai. Kai kurių protas apkvaitęs nuo narkotikų, alkoholio, sielvarto. Tam tikra dalis vykdo politinę misiją, kiti už ką nors keršija, kol tas kerštas sudegina juos gyvus. Dar būna sociopatai – neturintys jokios užuojautos, kurią būtų galima sužadinti. Tačiau kartais su tokiais lengviausia susitarti, nes jie supranta, kas valdo padėtį. Jei įmanoma priversti sociopatą patikėti, kad tu neketini atsisakyti valdžios, jau gali šį bei tą pasiekti. Gali teigti: „Mes jau sugaišome dvi valandas (šešias ar šešiolika), ir aš suprantu, ką jūs galvojate. Bet laikas imtis ko nors naujo, nes tam tikra grupė žmonių mano, kad mūsų laikas baigėsi, ir ketina panaudoti jėgą.“ Sociopatai suvokia, kas yra jėga.

Kita vertus, toks požiūris visiškai netinka depresijos apimtam žmogui, pasirengusiam nusižudyti ir pasiimti kitus su savimi.

Mezgant ryšius su pagrobėju svarbiausia užtikrinti, kad tu esi vienintelis informacijos šaltinis, ir suteikti sau laiko rasti reikalingą, svarbią informaciją. Su koku pagrobėjo tipu susidūrei? Kas paskatino jo poelgį, užvedė jį? Ar jis viskam pasirengęs? Gali mėginti užmegzti ryšį pasirinkdamas nekaltą temą apie sportą, orą, televiziją. Galiausiai sužinai, kas jam patinka ir nepatinka, kas svarbu. Ar jis myli savo vaikus? Žmoną? Mamą? Kodėl? Jei sužinosi kodėl, gali nuspręsti, kaip pataisyti padėtį.

Hju žinojo, kad geriausi derybininkai savo darbą vadina baletu, vaikščiojimu lynu, atsargiu šokiu.

Taip pat jis žinojo, kad visa tai – nesąmonė.

Niekas neapklausė derybininkų, kuriems baigdavosi kraujo jūra. Tik tiems, kuriems pasisėkdavo, žurnalistai kišdavo į veidus mikrofonus, tik tie kalbėdavo apie savo darbą kaip apie paslaptinę meną. Tikrovėje visa tai – tik mėšlas. Akla sėkmė.

Hju Makelrojus bijojo, kad jo sėkmė baigia išsekti. Jis apžvelgė vaizdą, kurį nagrinėjo kelias pastarąsias valandas.

Jo vadavietė buvo palapinė, prieš kelias savaites skyriaus naudota bendruomenės mugėje reklamuojant, kaip saugiai paimti vaikų pirštų atspaudus. Policijos patruliai supo pastatą tarsi mėlynų karolių virtinė. Šalia policijos barikados būriavosi žurnalistai. (Manytumėt, jog jie tokie protingi, kad pasitrauks toliau nuo ginkluoto bepročio? Bet ne – per didelė reitingų pagunda.) Ant šaligatvio tarsi bergždi grasinimai mėtėsi didžiuliai plakatai su kūdikių gimdoje nuotraukomis, taip pat ranka rašyti šūkiškai: ĮVAIKINIMAS, O NE ABORTAS. PUSĖ PACIENČIŲ, ĮJUSIŲ Į ABORTŲ KLINIKĄ, NEIŠEINA GYVOS.

Stovėjo greitosios pagalbos automobiliai su pirmosios pagalbos įranga, aliuminio plėvelės antklodėmis, lašinių stovais ir gesintuvais. Greitojo reagavimo būrys pasiruošęs laukė signalo. Jų vadas kapitonas Kvontas mėgino nušalinti Hju nuo bylos (kas galėtų jį kaltinti?) ir paimti šaulį jėga. Tačiau Hju žinojo, kad Kvontas to nedarys, kai tiek nedaug trūksta priversti Džordžą Godardą pasiduoti.

Būtent to tikėjosi Hju, pažeisdamas antrąją derybų su užgrobėju taisyklę, kai prieš penkias valandas atvažiavo į įvykio vietą savo nežymėtu automobiliu ir ėmė šūkauti įsakymus dviem gatvės policininkams, pirmiesiems atsiliepusiems į kvietimą.

Antra derybų su įkaitų pagrobėju taisyklė: nepamiršk, kad tai yra darbas.

Derybos su grobiku nėra tavo vyriškumo patikrinimas ir galimybė suvaidinti riterį spindinčiais šarvais ar penkiolika minučių pasimėgauti šlove. Kad ir ką teigtų vadovėliai, derybos nebūtinai baigsis taip, kaip tu nori. Nepriimk to asmeniškai.

Bet Hju iš patirties žinojo, kad tai neįmanoma. Tik ne šiandien ir ne šiuo metu, nes padėtis visiškai skirtinga. Dievas žino, kiek

lavonų klinikos viduje, be to, yra penki gyvi įkaitai. Ir vienas iš jų – jo dukterė.

Staiga priešais išniro greitojo reagavimo būrio vadas.

– Mes einame į vidų, – pranešė Kvontas. – Sakau jums darydamas paslaugą.

Kvontas nusigręžė ir ėmė kalbėti į raciją ant peties.

– Pradedame po penkių... Keturių... – Staiga jo balsas nutrūko. – Atšaukti. Kartoju: atšaukti.

Šis žodis ir pradėjo tą nelaimę. Hju staiga pakėlė galvą ir pastebėjo tą patį kaip Kvontas: klinikos durys atsivėrė ir pro jas lėtai išstipeno dvi moterys.

Kai Renos motina dar gyveno su jais, ji augino kuokštinę chlorofitą, laikė ją ant knygų spintos svetainėje. Jai išvykus, Rena ir tėvas pamiršo ją laistyti, bet augalas metė iššūkį mirčiai. Jis persisvėrė per vazono kraštą ir, nepaklūsdamas logikai bei Žemės gravitacijos taisyklėms, išleido keistas šviesiai žalias apverstas šukas, išstipusias lango link.

Dabar Rena jautėsi taip pat, kaskart prasivėrus durims pasvirudama į šviesą, kur automobilių aikštelėje stovėjo jos tėvas.

Bet iš pastato išėjo ne ji. Rena nežinojo, ką tėvas pasakė Džordžui per pastarąjį pokalbį telefonu, bet tai suveikė. Pagrobėjas vėl atlaužė gaiduką ir liepė jai patraukti ant durų užstumtą kušetę. Nors įkaitai negalėjo laisvai šnekėtis, kad Džordžas negirdėtų, tarp jų prabėgo srovė. Kai jis liepė Renai atrakinti duris, ji beveik patikėjo išeisianti iš čia nepaliesta.

Pirmos išėjo Džoja ir Džanina. Tada liepė Izei išstumti vežimėlyje pasodintą daktarą Vordą. Rena manė, kad ir ją išleis, bet Džordžas griebė ją už plaukų ir atitraukė. Izė rūškanu veidu apsigręžė prie slenksčio, bet Rena vos regimai papurtė galvą. Galbūt tai vienintelė galimybė išeiti gydytojui Vordui, o jis sužeistas. Ji turi išvežti jį. Ji – medicinos sesuo, ir ji žino.

– Rena... – pradėjo Izė, bet Džordžas paskui ją užtrenkė duris ir vėl užstūmė metalinį skląstį. Jis paleido Reną, kad toji vėl užstumtų baldus ant durų.

Merginai iš baimės užgniaužė gerklę. Gal Džordžas šitaip nori jai atkeršyti už tai, ką padarė jam? Dabar Rena liko viena su tuo žvėrimi. Na, ne visai. Jos akys kryptelėjo į Olaivos kūną.

Gal teta Beksė dabar su Olaiva ten, kur pakliūvi po mirties? Gal jiedvi laukia Renos?

Džordžas sudribo ant kušetės prie durų ir rankomis užsidengė veidą nepaleisdamas pistoleto. Jis jai mirktelėjo.

– Ar nušausi mane? – burbtelėjo ji.

Džordžas pakėlė akis, tarsi nustebejęs, kad ji klausia. Mergina prisivertė nenuleisti akių. Viena jo akis nukrypo šiek tiek į dešinę, ne tiek, kad užpuolikas atrodytų keistai, bet užtektinai, jog būtų sunku sutelkti dėmesį į jo veidą. Įdomu, ar jis sąmoningai pasirinko, kokį savo įvaizdį pateikti? Džordžas aprišta ranka pasitrynė skruostą.

Kai buvo maža, Rena priglausdavo delnus prie tėvo veido, kad pajustų šerelius. Pasigirsdavo šiugždesys. Tėvas šypsodavosi, kad ji groja jo skruostais kaip muzikos instrumentu.

– Ar aš tave nušausiu? – Džordžas atsilošė į pagalvėlę. – Pažiūrėsime.

Viskas įvyko taip greitai. Vieną akimirką Džanina Deger buvo įkaitė, o kitą jau atsidūrė medikų palapinėje, kur ją apžiūrėjo greitosios pagalbos medikai. Ji apsidairė ieškodama Džojos, kitos įkaitės, su kuria išėjo į lauką, bet jos nesimatė.

– Ponia, – kreipėsi vienas iš paramedikų, – sekite šviesą.

Džanina perkėlė dėmesį į jaunuolį, kuris turbūt buvo nedaug už ją jaunesnis – dvidešimt ketverių. Ji sumirksėjo, kai jis vedžiojo ties veidu mažą žibintuvėlį. Džanina drebėjo. Ne dėl šalčio, bet dėl šoko. Jai buvo kirsta pistoletu į smilkinį, ir iki šiol skaudėjo galvą. Medikas apgaubė jos pečius sidabro spalvos antklode tarsi finišą pasiekusią maratono bėgikę. Galbūt ji metaforiškai bėgo maratoną. Ir, žinoma, kirto finišo liniją.

Saulė nusileido žemai, šešėliai ištįso, ir buvo sunku pasakyti, kas tikra, o kas tik akių apgaulė. Prieš penkias minutes Džaninai grėsė didžiausias gyvenimo pavojus, o dabar ji plastikinėje palapinėje, apsupta policijos ir medikų, bet jaučiasi izoliuota. Vien tas

veiksmas, kai peržengė slenkstį, vėl gražino ten, iš kur buvo pradėjusi – kitoje pusėje.

Džanina ištiesė kaklą ieškodama Džojos. Gal toji išvežta į ligoninę kaip daktaras Vordas? O gal vos tik Džanina nebegalėjo girdėti, Džoja pareikalavo: „Patraukite mane nuo šitos kalės!“

– Manau, stebėsime jus kurį laiką, – pasakė paramedikas.

– Man viskas gerai, – nepasidavė Džanina. – Tikrai noriu grįžti namo.

Vaikinas susiraukė.

– Ar kas nors gali nakvoti su jumis? – paklausė jis. – Dėl viso pikto.

– Taip, – pamelavo ji.

Policininkas pritūpė prie jos.

– Jei jaučiatės gana gerai, pirmiausia važiuosite su mumis į nuovadą. Reikia, kad parašytumėt pareiškimą.

Džaniną apėmė siaubas. Ar jie žino apie ją? Ar ji turi jiems papasakoti? Ar tai panašu, kaip eiti į teismą ir prisiekti padėjus ranką ant Biblijos? Ar ji gali dar šiek tiek pabūti žmogumi, nusi-pelnysiu užuojautos?

Ji linktelėjo ir atsistojo. Policininko švelniai prilaikoma pasuko iš palapinės. Ją gaubianti sidabro spalvos antklodė atrodė kaip šermuonėlių apsiaustas.

– Palaukit, – tarė ji, – o kaip visi kiti?

– Atvešime kitus, kai tik jie galės, – ramino policininkas.

– Mergaitė... – susirūpino Džanina. – O kaip mergaitė? Ar ji išėjo?

– Nesijaudinkite dėl jos.

Žurnalistų būrys puolė moterį klykdami klausimus, susivėlusius į vieną tumulą. Policininkas atsistojo tarp Džaninos ir jų it skydas ir nuvedė į policijos automobilį. Uždarius dureles viduje tapo dusinamai karšta. Automobiliui nuvažiuojant ji spoksojo pro langą. Pakeičiui į nuovadą jie pravažiavo reklaminį skydą. Džanina jį atpažino, nes padėjo rinkti lėšas, kad jį pastatytų. Skyde buvo dviejų besišypsančių bedančių kūdikių nuotrauka – vienas juodas, kitas baltas. Užrašas skelbė: **AR ŽINOJAI, KAD MANO ŠIRDELE PLAKA JAU NUO AŠTUONIOLIKTOS DIENOS PO APVAISINIMO?**

Džanina žinojo daugybę panašių faktų. Tai pat įvairių religijų ir kultūrų požiūrį į asmenį. Katalikai tiki, kad gyvybė atsiranda

apvaisinimo metu. Musulmonai – kad po keturiasdešimt dviejų dienų nuo apvaisinimo Alachas atsiunčia angelą, kuris spermą ir kiaušinėlių paverčia gyvu padaru. Tomas Akviniėtis teigė, kad vyriško embriono abortas tampa žmogžudyste po keturiasdešimt dienų, o moteriško – po aštuoniasdešimt. Buvo ir tarpinių variantų: senovės graikai tikėjo, kad vaisius turi daržovės sielą, o žydai manė, kad siela atsiranda gimstant.

Diskutuodama Džanina mokėjo atsiriboti nuo šių nuomonių. Tačiau juk tai neturi prasmės, tiesa? Kaip gali gyvybės užsimez-gimo akimirka priklausyti nuo požiūrio? Kaip gali Misisipės įsta-tymas teigti, kad embrionas yra žmogus, o Masačusetso – tam prieštarauti? Ar kūdikis nėra tas pats kūdikis, nesvarbu, kur pra-dėtas – lovoje Džeksone ar Nantaketo paplūdimyje?

Džaninai sopėjo širdį dėl to. Kita vertus, šiuo metu ir nuo viso kito.

Greitai sutems. Rena sėdėjo ant grindų sukryžiuavusi kojas, stebė-dama Džordžą, palinkusį į priekį ant kušetės, alkūnėmis parėmusį kelius, dešine atsipalaidavusia ranka laikantį pistoletą. Mergaitė atplėšė paskutinį pakelį džiovintų figų – viskas, kas liko iš užkan-džių krepšelio, paimto iš atsigavimo palatos. Jos pilvas gurgė.

Rena bijojo tamsos. Versdavo tėvą ateiti su pistoletu dėkle ir patikrinti jos kambarį – po lova, čiužiniu, virš komodos aukštai pakabintų lentynų. Kartais pabUSDavo vidury nakties verkdamą, įsitikinusi, kad matė kažkokią pabaisą kyšančiomis iltimis, sėdin-čią lovos kojūgalyje ir stebinčią ją geltonomis akimis.

Dabar ji žinojo: pabaisos *būna* tikros.

Rena nurijo seiles ir paklausė:

– Kuo vardu jūsų duktė?

Džordžas pakėlė akis.

– Užsičiaupk! – atrėžė jis.

Pyktis jo žodžiuose privertė merginą atsitraukti pusmetrį, bet koja brūkštelėjo per kažką šaltą ir nejudrų. Ji iš karto suvokė, *kas* tai, ir užslopinusi klyksmą bei atsitraukusi per colį atgal apkabino sulenktus kelius.

– Jūsų duktė tikrai nori jus pamatyti.